

№	ბაზ.	კ.	თვე	ბაზ.	კ.
12	10	—	6	—	6
11	9	50	5	—	5 50
10	8	75	4	—	4 75
9	8	—	3	—	3 50
8	7	25	2	—	2 75
7	6	50	1	—	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შუბრი.

ივერია

„ივერია“

გამოდის 1894 წელს

ივანე პარპრაძით, რედაქტორ ვინაღ.

გამეფის დაბარება შეიძლება შემდეგის ადრესით:

ტფილისი,

„ივერიის“ რედაქციის

ნიმუშის ქუჩა, 21.

ქართულთა შორის წერა-გონების გამოვლენა, საზოგადოების განვითარების, სახალისო ქუჩა, ბანის ქარავალი.

საფოსტო ადრესი:

ТИФЛИСЬ. Редакция „ИВЕРΙΑ“.

დაქვეყნების საფასურები

„ივერია“

(დღურა)

შესაფასურებელი 1872 წელს.

რომელსაც ძირითადი თანხა 2,500,000 მან. აქვს, გარდა სათანადო ფულისა.

დაზღვევა სოციალისტებისადმი

ამით ახსენებენ, რომ მის მიერ მიღებული დაზღვევა სოციალისტების განსაკუთრებით სასარგებლო პირობებით იმ შემთხვევისათვის, როცა შრომა აღარ შეუძლებათ. დაზღვეულს მონაწილეობა ეძენება აგრეთვე საზოგადოების მოვლაში.

დაზღვევა სახსლისადმი

მიიღება ყოველნაირი მოძრაობისა და უძრავი ქონების დაზღვევა ცენტრალური აგრეთვე ზღვით-მდინარით და ხმელეთით წასადღ-წამოსილების საფრთხისა.

წესები, პირობები წერილობითი და სიტყვიერი მოლაპარაკება განუხარება მსურველს ტფილისის საზოგადოების გამგეობაში, რომელიც დადგენილია კავკასიის მხარეთა და იმყოფება ბარონის ქუჩაზე, კალოუნილის სახლში, ანუ თვით საზოგადოების აგენტის ადგილანდრე პეტრეს ძის საფარვეთისა, რომელიც ღვაწი ეწევა ამისთვის ქუჩაზე № 2.

ახალი ამბავი

* ოქსფორდის მინისტრის ამხანაგი გორფიკინი, რომელმაც განჯისა და ბაქის გუბერნიებში იმოგზაურა, ამ დღეებში ტფილისს დაბრუნდა.

* დღეს, 5 ოქტომბერს, სხდომა აქვთ დანიშნული ქალაქის სასენატოს და საეკონომიკური კომისიის განხილვისა სმეტას მომავლის 1895 წლისა.

* დღეს, 5 ოქტომბერს, ქალაქის გამგეობაში მოხდება სხდომა საბჭოს მიერ ამოქრულ ხმისანთა კომისიის, რომელმაც უნდა განიხილოს სახლების პატრონებთან თხოვნის შესახებ თავისი დროითი დასაფასებელი ფულის შეტანალობის გამო გამგეობის მიერ დანიშნულ ჯარიმიდან განთავისუფლების.

* გაზეთის „წიგ. ობოლ.“ ბათუმის მდინარე აუწყებენ, რომ ამ მოურავის თანამდებობაზე დასაჯების შესახებ: სასამართლოდან გადადგარს ბიკოეს, გამგებ ბათუმის საწყობა ტა.

მოენისა და ი. ა. ივანოვს, რომელიც ადგილობრივ სამხედრო გუბერნატორის—კომაროვისა, სმეკალევის დეპუტატის დროის საფასურებში მინდობილებათა უფროსი მხელე იყო. ზოგიერთნი კი ამხელენ თანამდებობის კანდიდატებას ასახლებენ; ექიმის სვეტიცხოვს და ნაფიეს ვეჭილს სელიტრენიკოვსა.

* კავკასიის მთავარ-მართველი გენერ. აღღუტი. ს. ა. შერმეტევი სიხოვის ბ-ნ ფინისთა მინისტრს რვა ათას თუმანს თელავის გზატკეცილის შესაკეთებლად.

* I ოქტომბერს კავკასიის რკინის გზის უფროსი ინჟინერი ბ-ნი ფილიპ პეტროვიკს გამგეობა ბ-ნი ფილიპ ფილიპოვიჩი და მისი მომავალ წლის საჯარო-აღრიცხვა კავკასიის რკინის გზის შემოსავალ-გასავლის სახელმწიფო რკინის გზების უმთავრესის მმართველობის მიერ დასამტკიცებლად.

* საფულო მამულთა მმართველობის უფროსს თავდას ვიკიშვილს ტფილისში ამ თვის ნახევრისათვის მოელოან.

* კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მმართველი იანოვსკი, როგორც ჩვენი შეფიქრებით, 15 ნოემბერს დღეს აწუხდნენ 50 წლის თავის საერო სწავლა-განათლების საფასურს.

* ამ დღეებში ტფილისის გუბერნიის მმართველობაში სხდომა იყო გუბერნატორის თავ. შარვაშიძის თავმჯდომარეობით. კრებამ დაადგინა სილიანის გზაზე მისვლა-მოსვლისათვის გამართონ იმ ნაირი ეტყობები, როგორც დაიარებიან კავკასის სამხედრო გზაზე.

* ქუთაისიდან გვატყობინებენ, რომ დიდის ხნის დავა ახსნიან და სერიულ გლეხებმა შორის გადაუწყვეტელი ქუთაისი ოლქის სასამართლოს გლეხების სასარგებლოდ.

* კავკასიაში ხაზინის ჰქონია ოთხ მილიონ ნახევარ დღესტინაზე მტერი მიწა.

* ამიერ კავკასიის რკინის გზის მმართველობის განზარება აქვს სამერ-მსოლ (1895 წ.) ტელეფონი გაიყვანა მთელის გზის უმთავრესს ადგილებში. ამ საგნისათვის იგი მოთხოვნა სესხად სიხოვის 45,000 მანათს.

* შაბათს, პირველ ოქტომბერს, სოლდელში მტკვრიდან გამოიტანეს დამარცხებული იქ ქალისა, რომელიც 30 სექტემბერს ვერის ბილიდან გადადგარდა. ამ ქალის ვინაობა გამოიჩინა, იგი ყოფილა ექიმის პეტროვიჩიკოვის ცოლი. თავის მოკვლის მიზეზი არაინა იცის.

* ამ დღეებში ბ-ნი ტფილისის გუბერნატორმა გადაწყვიტოვნი პასუხი მიიღო უმაღლესის მთავრობისაგან იმ თავისი უმადგომლობის შესახებ, რომ ტფილისის გუბერნიის სოფლებში შემოქრანული საქმე განკარგოს. გუბერნატორს ნება დაეერთა ყველს მარაში დაარსოს სოფლის საფადმყოფობი, სადაც უფასოდ აღმოაჩინებენ ადამიანებს შემწეობას. ამ საფადმყოფობით უნდა იყენებენ: ერთი სოფლის ექიმი, ორი ფერშალი, ერთი ბეთალი და ერთი ბები—ქალი. ამ გვარი საფადმყოფობის ტფილისის გუბერნიის მმართველის მარაში იყო: ტფილისისა, სილიანის, გორისა და ბორჩლოსისა, ახალი საფადმყოფობი მომავლის სოფლის ინჟინერმა უნდა გაიმართოს: თორეთისა, თელავისა, ახალციხისა და ახალქალაქის მარაგებში, რის გამოც ამ მზარის უფროსებს უკვე შეეწყობა, რომ საფადმყოფობის დასარსებელი ადგილები შეიჯგულოს; მათი ვიზიტები უნდა იქონიონ ადგილობრივი ვიზიტები, მკვიდრთა რაოდენობა და დამყოფობა რიცხვი. თითოეული საფადმყოფოსთვის გადადებული 4,000 მანათლის. გზ. ცნობა. სიტყვით, დღის იქით თი-

თოველს მარაში ორი ექიმი ყოველ-ბა, ერთი მზრისა და ერთი სოფლისა.

* თელავი. თელავს მარაში წერეთელს პურის მოსავალი საშუალოდ ნაკლები იყო, განაუფრობს მოსავლით იმდენეულობდნენ გამოეყვებით მცხოვრებებს თავიანთ ცოლ-შვილი, მაგრამ ამანაც უშტეუნათ. ხანგრძლივმა გვალვამ დასწავრა მცენარე და ძალიან ცოტა მოსავალი იყო სიმინდისა და ფეტვისა. ერთად ერთი ვენახები-ლა იყო. თუმცა გვალვამ ძალიან შეაწუხა ვენახები, მაინც კიდევ კარგად ესხა და კარგის მოსავლის პირი უნდა. მაგრამ სექტემბრის პირველ რიცხვებში, სამკარობის დროს ამოვარდა საშინელი ქარიშხალი: ხეებმა პლეგდა, ტოტებს ამტვრევდა, ზედა მოწყვდა სტყევა, თათქის კაქის სისხო, და ათობრა ვენახები შაშინის, ურიათუბნისა, მტუყუნის და ველისციხისა. მეორე დღეს ტფილისი და გლოვი უკვე დიდდენ გაყვინებულს ყურძენს და მარცვალს. ზოგიერთმა მემამულემ სოფლიად დაკრივა ვენახები შაშინებში და ურიათუბანში. დიდი ზარალი მიყვანა იმ ოთხ სოფელს შებრა-სოფლებმა სტყევა. მთელი წლის ნახარხი ვინანდგურა. სხვა სოფლის ვენახები ძალიან აზარალა ქარიშხალმა—სულ პირველ დღეს იქ.

* ერთი ჩვენი კახელი კორეს-პონდენტთაგანი გვეწერს: იგლისის ბოლო რიცხვებში შემთხვევით შეეველი სილიანის აფთიაქში, აქ დახვდა ხელ დასიებული ნურბანელი გლეხ-კაცი, გლობა და—შვილი. შევიკითხე ავადმყოფობის მიზეზი და აჩივებო, თუქუმიშის ვახლიდ თქიძილის ქორის დროს გვლმა მიკინა უსალოთი. ზღვ: მაინც ველოვნებ თანა მოვივიკივ. ცოტა ხნის შემდეგ მკვლე და-მისვიდა. მივედი იქვე ექიმთან და იმან მირჩია ტფილისში წადი, მიხვილის საფადმყოფობაში, აქ მაგის მოჩინა არ შეიძლება. ამა იქ წასვლის თავი სიდა მქონდა და ჩამოვიდა აქ. ღმერთმა უშველოს კოტე-მისა, დაიწყო წამლობა. ჯერ ფსი არც კი მიმიცი ვამდებოს. სიმსივნე სრულიად დამეკარვა და თითოე რჩენი-ფი. ვინ იცის, ქალაქში რომ წესდობი-ვიყო, იქნება მკვლევიც მოეჭრაო ექი-მისა. მკურავისაგან დამხამულის წამლობა ჩვენი არც-კი ვინმე იცის, კარგი იქნება ყურადღება მიიკეთო ვისცე ჯერ არს და შესწავლობს ქმის—ს. წამალი.

* ქუთაისი. ამ დღეებში აქ შემადარსებული ამხელ მოხდა. ვილიც თავი წ—ქ სრულიად უბრალო საქმის გამო აუხიდა ერთს თავის ნაცნობს, იძრო ხანჯალი და იქვე სული გაანთხვინა. კანონიერის სსხველის თავიდან ასაცილებლად თავ. წ—ქ ვიკიცა. ხმა დალის, რომ ამ მალეთს შეფარა თავიო. (სტ. ლ.)

დამაკვირდი

შეგლომა წუთის საქმა, სისხლსუს-კი დიდი დრო და სანა უსდა.

შოლერი
მახუტება შეუჭრუება სენამ
სენეა

სუსტი გონება მარტობაში სულე-
ღლება
ვოგელსი

ქორმსკონდეცია

ალისუბანი 1891 წელს სოფელ ალი უბანში მცხოვრებ ახ. ნიკო ჩიქვაიძის შეკვდიანობით სოფ. ალი-სუბნის მთავარ-ანგელოზის ეკლესიისათან სამარველო ორ კლასიანი სასწავლებელი დაარსდა. ბ-ნი ჩიქვაიძემ თავისი ხარჯით ავაო ზემოსენებულს ეკლესიის გალავნის სამიღვარში სხმი თვალი ქვის ერთ-სართულიანი საღამები სასწავლებლისათვის.

იმერეთის ეპისკოპოსის შეწყვობით ეს სასწავლებელი იმავე წელს იქნა გაწყვეტილი.

შემდეგ დანიშნა მასწავლებელიც, დაიწყეს ყმაწვილების მიღება; შემდეგვედდა ამ სკოლის დანიშნული ექნა იგივე ნიკო ჩიქვაიძე.

გამობრდა სწავლა და საქმეც კარგად მიდიდა; ხოლო მდგომარეობა 1894 წ. მასწავლებლების-თავისმხობისა, შუტისა და უკმაყოფილების გამო ერთმანერთში აბრია სწავლება და მთელი მდგომარება სკოლისა. ყოველი ესე მოახსენა მმართველმა სასულიერო მთავრობას, რომელმაც სკოლა დახურა საშუაოდ.

ამ ნიარად დაუქმდა მშენებელი შენობა სკოლისა, აველები ბ-ნის ნიკო ჩიქვაიძის მეგობრებთა და ერთი კარგი საქმე კიდევ ჩიქვაიძე. სანამ-ღე იქნება ასე?

თავი სიხოს ძე ჩიქვაიძე
ს. ტეჭიძე (ზემო ქართლი), 30 სექტემბერი. მას შემდეგ, რაც სურამის გვირაბი გაიყვანეს, აქაურის გლეხების ყოფა-ცხოვრება ჯეროვანად გაუჭარბებდა. გვირაბის კეთების დროს ერთს ცისცა ვერა მანახლიდ ტეჭერში, ყველა იქ იყო სამუშაოდ წასული, სადაც კარგს განმარჯვლოს იღებდნენ. აქ აღბეულის ფულით თავიანთ ქონებრივი ყოფა-ცხოვრება განაუზღვედნენ, სხანჯალს თხმულს, ვენახები, ტყეები შეიძინეს თავად-ზნაურთაგან და უბრალო მიწის სახლის მიგვირაბი მშენებლის თუ ქეთილის აიყინი სახლები გადასცილეს. ერთის სიტყვით, ყველამ, დიდა და პატარამ, სული მოიდგა, ფენი გიბაგრა და წარბატებაში წაიყვანა ამ გვიარად თავისი ყოფა-ცხოვრება.
ამ ქონებრივი გაუმჯობესებისათან

